

VIATA ȘTIINȚIFICĂ

SIMPOZIONUL NAȚIONAL „CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU” Ediția a II-a: *Maiorescu și maiorescienii*

(Târgu-Mureș, 25–28 octombrie 2017)

VICTOR EMANUEL GICA

În anul 2017 s-au împlinit o sută de ani de la moartea lui Titu Maiorescu. Considerat uneori întemeietorul filosofiei românești moderne, Maiorescu a fost și dascălul lui Constantin Rădulescu-Motru, filosoful căruia îi este dedicat Simpozionul Național pe care-l prezentăm în aceste rânduri. A fost motivul pentru care, anul acesta, Simpozionul Național „Constantin Rădulescu-Motru” s-a desfășurat sub denumirea *Maiorescu și maiorescienii*. De asemenea, manifestarea științifică a fost dedicată Centenarului Marii Uniri.

Deschiderea lucrărilor a avut loc în dimineața zilei de 26 octombrie în Sala de Oglinzi a Palatului Culturii din Târgu-Mureș. Acad. Alexandru Surdu, vicepreședinte al Academiei Române, a transmis, în deschidere, mesajul Președintelui Academiei Române, acad. Ionel Valentin Vlad, în care, printre altele, se spunea: „Având în vedere că ne apropiem de Centenarul Unirii și o să vorbim despre eroii neamului nostru, nu trebuie să-i uităm nici pe eroii culturii române, fiindcă mulți dintre ei și-au jertfit viețile pentru ceea ce numim noi cultura română. Dacă o să fim alungați din istorie, așa cum era să fim în 1918, primul pas fiind făcut în 1917, cel puțin să lăsăm ceva în urmă. Și e bine să construim propriile noastre monumente (...), adică să ridicăm monumentele eroilor culturii române, să nu uităm că am avut reprezentanți de seamă, de talie mondială, nu numai europeană, că aceste personalități merită toată considerația noastră”. În alocuțiunea sa, acad. Alexandru Surdu a arătat că „Târgu-Mureșul este orașul cel mai important în ce privește manifestările culturale ce cuprind și sfera filosofică, o veritabilă Capitală a științelor și culturii”, iar acad. Alexandru Boboc, vorbind despre lucrările care urmau să înceapă, a spus: „Activitatea noastră se desfășoară sub auspiciile elogiului culturii române, aflată azi într-un punct critic: adaptarea la contextul internațional, într-o epocă în care se manifestă accente negative privind valorile și tradițiile, alinierea la un nou stil cultural care se anunță, dar a cărui matrice nu s-a conturat precis, și în

fața căruia trebuie să ne impunem, nu întrebându-ne *ce zice Europa*, ci punându-ne în evidență propriile valori”.

La deschiderea lucrărilor Simpozionului a luat cuvântul acad. Emil Burzo, președintele Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, vicepreședintele C.J. Mureș, dl Alexandru Câmpeanu, deputatul Marius Pașcan, membru al Comisiei de Cultură și Mass-Media a Camerei Deputaților, prof. univ. dr. Ioan Bolovan, de la Centrul de Studii Transilvane Cluj-Napoca al Academiei Române, prorector al Universității „Babeș-Bolyai”.

Dezbaterile au fost inaugurate de comunicarea acad. Alexandru Surdu, intitulată *Cultura întemeietoare – Titu Maiorescu, fondatorul culturii românești moderne*. Vorbitorul a evidențiat aspecte ale personalității lui Maiorescu, între care se numără *spiritul de exactitate, hiperperseverența, voința*.

Tot în deschiderea Simpozionului a avut loc lansarea revistei „Izvoare filosofice”, iar Cvartetul „Tiberius” al Filarmonicii de Stat Târgu-Mureș a susținut un scurt concert.

În după amiaza zilei de 26 octombrie, lucrările Simpozionului au continuat la Biblioteca Județeană Mureș, având ca moderator pe acad. Alexandru Surdu. Programul a cuprins următoarele comunicări: acad. Alexandru Boboc, *Ideea critică și fundamentarea unei critici a culturii în opera lui Maiorescu*, prof. univ. dr Florea Lucaci, *Maiorescu și problema adevărului în judecata de valoare estetică*; prof. univ. dr Ioan Biriș, *Există o filosofie națională? Maiorescu și Constantin Rădulescu-Motru*; prof. univ. dr Vasile Muscă, *Corespondențe și coincidențe: Maiorescu și Nietzsche*; prof. univ. dr Nicolae Georgescu, *Eminescu în viziunea lui Constantin Rădulescu-Motru*; prof. dr Ion Filipciuc, *Umbra lui Maiorescu în cea mai sumbră zi din viața lui M. Eminescu*; cs I dr Claudiu Baci, *Ideea de vocație la C. Rădulescu-Motru*; cs I dr Dragoș Popescu, *Cursurile de istorie a filosofiei ale lui Titu Maiorescu*; lector univ. dr Maria Sinaci, *Despre educația și moralitatea poporului român în viziunea lui Dumitru Drăghicescu*; cs I dr Marius Dobre, *Teoria formelor fără fond. Contribuții ale lui C. Rădulescu-Motru*; cs III dr Marius Augustin Drăghici, *Ideea de funcție în Critica rațiunii pure*; cs III dr Mihai Popa, *Formele fără fond la T. Maiorescu și seriile istorice la A.D. Xenopol*; dr Doina Rizea-Georgescu, *Mircea Eliade despre C. Rădulescu-Motru*; dr Oana Vasilescu, *Metoda științelor sociale la A. Comte și C. Rădulescu-Motru*; dr Doru Sinaci, *Juniști și tribuniști în ultimul pătrar al secolului al XIX-lea. Concordanțe și contradicții*; cs dr Victor Emanuel Gica, *Logica genetică a lui C. Rădulescu-Motru. Influențe maioreștiene*; cs II dr Mihai Ioan Micle, cs III dr Doina Ștefana Săucan, lector univ. dr gabriel oancea, *Popor, cultură și limbă la Constantin Rădulescu-Motru și Titu Maiorescu*; CS II dr Bogdan Danciu, cs I Mihaela Camelia Popa, *Contribuții maioreștiene în psihologia științifică*. Au urmat apoi discuții pe marginea comunicărilor.

În ziua de 27 octombrie lucrările Simpozionului au fost găzduite de Studioul Radio România Târgu-Mureș, aflat în clădirea ce a aparținut lui Emil Dandea, primul primar român al municipiului Târgu-Mureș (1922-1926, 1934-1937). Jurist, publicist (director al ziarului Glasul Mureșului) și om politic Emil Dandea este considerat unul din inițiatorii modernizării municipiului.

Programul zilei a inclus următoarele comunicări științifice: acad. Alexandru Boboc, *Ideea de psihologie a popoarelor de la Lazarus și Steinthal la Wundt și Rădulescu-Motru*; prof. univ. dr Ion Dur, *Contemporaneitatea lui Maiorescu*; prof. univ. dr Gheorghe Clitan, *Despre convingere: de la Logica lui Maiorescu la Personalismul energetic al lui Rădulescu-Motru*; cs II dr Ștefan-Dominic Georgescu, *Forme fără fond și sincronism: o comparație filosofică*, cs III dr Henrieta Anișoara Șerban, *Definiția și rolul filosofiei la Titu Maiorescu și Constantin Rădulescu-Motru*; cs III dr Sergiu Bălan, *Maiorescu și P.P. Negulescu*; dr Horia Dulvac, *Despre „naționalism ca existență originală” și „modelele universale”*; stud. Vlad Bilevsky, *Filosofia ca știință a relațiilor pure în contextul contemporan*; cs I dr Mona Mamulea, *Poate știința să explice conștiința? Teza de licență a lui Constantin Rădulescu-Motru*; cs I dr Viorel Vizureanu, *Logica maioresciană în context cultural*; lector univ. dr Ilie Pinte, *Necesitatea cooperării dintre filosofie și știință în concepția lui Constantin Rădulescu-Motru*; dr. Adrian Mircea Dobre, *Rădulescu-Motru, continuator al teoriei formelor fără fond*; cs drd Șerban Nicolau, *Românismul lui C. Rădulescu-Motru*; prof. univ. dr Cornel Sigmirean, *C. Rădulescu-Motru și Transilvania*, cs I dr Eugeniu Nistor, *Eminescu în însemnările și în jurnalele lui Titu Maiorescu*, dr Mihai Ardelean, *Prim-ministrul Titu Maiorescu și Pacea de la București (1913)*; prof. dr Valentin Marica, *Rădulescu-Motru – comentator literar*; cs I dr Ion Militaru, *Filosoful-erou – despre metafora hegeliană și condiția ei de posibilitate (cazul C. Rădulescu-Motru)*; cs asoc. drd Cezar Roșu, *Ion Petrovici: cuplul logic și legea raportului dintre sferă și conținut în cazul intensiunii obiective, al intensiunii subiective și al celei comprehensive*.

Discuțiile pe marginea comunicărilor au fost urmate, la finalul lucrărilor, de decernarea premiilor și diplomelor Simpozionului. Ultima parte a zilei a fost rezervată vizitării principalelor obiective culturale și turistice ale municipiului Târgu-Mureș.